

DANSKE
GYMNASIER

August 2020

Fælles principper for elevfordeling, kapacitetsstyring, institutionslov og tilskudssystem

Det er Danske Regioner og Danske Gymnasiers mål, at der politisk udarbejdes holdbare og bæredygtige redskaber til at sikre de centrale uddannelsespolitiske målsætninger om en bred geografisk uddannelsesdækning og en mere balanceret elevsammensætning på de gymnasiale uddannelser.

Som opfølgning på Danske Regioner og Danske Gymnasiers [fælles politikpapier](#) fra sommeren 2019 samt den endelige rapport fra ekspertgruppen vedr. elevfordeling har vi formuleret en række fælles principper. Disse skal ses som et indspil til at opnå de uddannelsespolitiske målsætninger.

Regionerne og gymnasierne har i dag problemstillingerne vedrørende elevsammensætning og bred uddannelsesdækning helt tæt på. Det betyder, at vi i fællesskab har det kendskab, der skal til for at løse udfordringerne, så der kan skabes et tilstrækkeligt og varieret uddannelsesstilbud til alle unge over hele landet. Det er derfor også vores håb, at vores fælles principper vil bidrage positivt til de politiske forhandlinger, som forventes på baggrund af taxameter- og institutionseftersynet samt arbejdet i ekspertgruppen for elevfordeling.

Fælles principper for elevfordeling og kapacitetsstyring:

- Unges valg af uddannelse skal altid respekteres. Nye regler for elevfordeling og kapacitetsstyring kan dog betyde, at færre ansøgere får opfyldt deres 1. prioritet.
- Nye regler for elevfordeling og kapacitetsstyring bør fortsat indeholde muligheden for at prioritere mellem et antal uddannelsessteder, så eleverne har indflydelse på, hvilken institution de skal gå på.
- Det formaliserede samarbejde om kapacitetsstyring og elevfordeling mellem gymnasier og regioner, mellem tilstødende

fordelingsudvalg samt på tværs af regioner bør udvikles, så samarbejdet dels forstærkes, dels inkluderer hhx og htx.

- Der er behov for at evaluere de eksisterende geografiske områder (fordelingsudvalgsgrænser). En justering af de geografiske områder skal ske under hensyntagen til den demografiske udvikling, unges søgemønstre, socioøkonomisk spredning og det enkelte gymnasiums naturlige optageområde.
- Minimums- og maksimumskapacitet:
  - o Kapacitetsstyring er et vigtigt redskab for den brede uddannelsesdækning og bør omfatte en minimumskapacitet, der understøtter et elevgrundlag på udkantsgymnasier.
  - o Kapacitetsstyring skal være et værktøj til at sikre udbud, hvor der er et behov. Hvis et gymnasium ikke kan opretholde en vis søgning, bør der overvejes en lukning, et campussamarbejde eller en fusion afhængig af behov, herunder afstanden til andre gymnasier og særlige lokale forhold.
  - o Der skal ligeledes ske en stærkere styring af maksimumskapaciteterne på gymnasierne. Der bør lægges flerårige kapacitetsplaner, så større kapacitetsbegrænsninger indføres gradvist. Kapaciteterne bør fastsættes med udgangspunkt i det enkelte gymnasiums naturlige optageområde og tidligere års søgetal.
- Ventelister:
  - o Brugen af ventelister bør begrænses og lovgivningsmæssigt præciseres.
  - o Elever bør kun flytte skole i bestemte perioder af skoleåret: Mellem grundforløbets afslutning og januar samt i sommerferien. Elever, der mistrives på en skole, eller som flytter til en anden by, skal have mulighed for at få dispensation fra denne regel.
  - o Aftaler om elevflytninger skal ske mere formaliseret end i dag, hvor kontakten er mellem eleven/forældrene og den nye skole.
- Nye regler for elevfordeling bør indeholde en værktøjskasse med fordelingskriterier, der efter regionale og lokale behov kan anvendes enkeltvis eller i kombination. Kriterierne kan tages i brug i enten i udkantsområder eller i områder, hvor et eller flere gymnasier oplever faglige, pædagogiske og/eller sociale udfordringer.
- Erhvervsgymnasiale uddannelser bør omfattes af nye regler for elevfordeling og kapacitetsstyring af hensyn til udviklingen i de unges søgemønstre og de samfundsmæssige gevinster, der kommer af en bred uddannelsesdækning og en mere balanceret

elevsammensætning.

- Det må ikke være en følgevirkning af nye elevfordelingsregler, at private gymnasier alene af den grund får en øget elevtilvækst, da det vil udfordre en geografisk bred uddannelsesdækning og en mere balanceret elevsammensætning. Private gymnasier skal derfor tages med i betragtning, når der træffes beslutning om en ny model for elevfordeling og kapacitetsstyring.

Løsningerne hænger imidlertid også sammen med de øvrige rammer for ungdomsuddannelserne, hvorfor der samtidig er behov for en række ændringer af institutionslovene og tilskudssystemet, for at opnå de uddannelsespolitiske målsætninger:

- Der er behov for én fælles institutionslov. Vi ønsker, at institutionslovene på det almengymnasiale og det erhvervsrettede område harmoniseres, så en bedre sammenhæng i ungdomsuddannelsessystemet underbygges strukturelt.
- Hensynet til de unges uddannelsesmuligheder og den brede geografiske uddannelsesdækning bør stå øverst, når behovet for nye gymnasiale udbud vurderes.
- Placering af nye gymnasiale udbud bør derfor tage udgangspunkt i de konkrete behov i et område, og om institutionen kan skabe et fagligt bæredygtigt uddannelsesmiljø. Nye udbud, som en institution får godkendt, bør desuden knyttes til én konkret adresse, også ved fusioner.
- Der er behov for et tilskudssystem, der er mindre aktivitetsafhængigt og med styrkede grundtilskud. Det vil sikre en større stabilitet for institutionerne, mindske konkurrencen om eleverne og understøtte et bredt uddannelsesudbud i hele landet – også i en tid hvor elevårgangene bliver mindre.
- Ny lovgivning bør indføres gradvist, så den enkelte institution kan indrette sin drift efter de ændrede vilkår.